

Broj: 02-05-22100-17/18
Sarajevo, 17.05.2018. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 – novi prečišćeni tekst i 37/14-ispravka), Vlada Kantona Sarajevo na **126.** sjednici održanoj **17.05.2018.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o provođenju Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo u 2017. godini.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo informativno.

P R E M I J E R

Adem Zolj, Mr.dipl.ing.saob.

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo privrede
5. Ministarstvo finansija
6. Evidencija
7. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O REALIZACIJI KANTONALNIH I FEDERALNIH NOVČANIH
PODSTICAJA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU KANTONA
SARAJEVO ZA 2017. GODINU**

SARAJEVO, APRIL 2018.

1. SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1 Zakonski osnov.....	5
1.1.1 Zakon i podzakonski akti.....	5
1.1.2 Inspekcijski nadzor.....	5
1.2 Planirana budžetska sredstva.....	6
1.3 Procedura rješavanja zahtjeva.....	12
1.4 Upravno rješavanje predmeta.....	13
2 ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2017. GODINI.....	17
2.1 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja.....	17
2.2 Isplaćeni podsticaji za realizovanu proizvodnju u 2017. godini.....	17
2.3 Uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj.....	27
2.4 Uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata (fizička lica, registrovana dopunska djelatnost, registrovana osnovna djelatnost).....	29
2.5 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata.....	32
3 REALIZACIJA FEDERALNIH NOVČANIH PODSTICAJA.....	34
3.1 Efekti podsticaja na poljoprivrednu proizvodnju.....	38
3.2 Animalna proizvodnja.....	38
3.2.1 Mikroekonomski ambijent za tov junadi i tov piladi.....	39
3.2.3 Tov piladi.....	40
3.2.4 Farma mliječnih krava.....	41
3.2.5 Vlastiti uzgoj priplodnih junica.....	42
3.2.6 Farma ovaca.....	43
3.3 Biljna proizvodnja.....	45
4 ZAKLJUČAK.....	46
5 Popis tabela.....	48
6 Popis grafikona.....	48

1. UVOD

Izveštaj o realizaciji kantonalnih i federalnih novčanih podsticaja predstavlja dokument u kojem je prikazano stanje u poljoprivrednom sektoru i implementirane mjere poljoprivredne politike, nivo novčanih sredstava koja su izdvojena s ciljem podizanja nivoa proizvodnje i jačanja konkurentnosti domaće poljoprivrede, razvoja poljoprivrede i sela na području Kantona Sarajevo.

Kanton Sarajevo raspolaže značajnim površinama poljoprivrednog zemljišta. U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci dok na zemljište više prirodne efikasnosti, kao što su oranice, vrtovi i voćnjaci, otpada oko 30% površina. Većina poljoprivrednog zemljišta nalazi se na brdskim i planinskim područjima, dok je neznatan dio uz vodotoke i ima karakteristike ravničarskog zemljišta, tako da se u skladu sa zemljišnim i klimatskim uslovima ovih područja razvijaju i vidovi poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br.1 Struktura zemljišnih površina Kantona Sarajevo

Struktura zemljišnih površina	ha	%
Poljoprivredno zemljište	48.118,97	38 %
Šumsko zemljište	68.588,24	54 %
Neplodno zemljište	10.287,38	8 %
Ukupna površina Kantona Sarajevo	126.994,59	100 %

U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci sa oko 69 % ili 33.202 ha, dok na zemljište više prirodne efikasnosti (oranice, vrtovi i voćnjaci) otpada 31 % ili 14.916.97 ha.

Međutim, ovi zemljišni resursi nisu iskorišteni u punoj mjeri i na adekvatan način. Stoga se nameće potreba stavljanja navedenih zemljišnih resursa u funkciju s ciljem snadbijevanja tržišta Kantona Sarajevo poljoprivrednim proizvodima sa ovog područja, te angažovanja što više radno sposobnog stanovništva u poljoprivredi.

Problem adekvatnog korištenja zemljišta je uslovljena je prirodnim karakteristikama zemljišta, nagibom terena, dubinom radnog sloja zemljišta, te tehničko – tehnološkom opremljenosti gazdinstva te usitnjenosti posjeda.

Porodične farme su u prosjeku veličine 2-5 ha, rasute na po 5-7 parcela na kojima dominiraju mješoviti ratarsko-stočarski sistemi. Ovako mali i usitnjeni posjedi daju rezultate niskog nivoa produktivnosti na farmi i ograničavaju mogućnosti farmera da primjene moderne sisteme upravljanja.

Klimatski, zemljišni i drugi uslovi područja Kantona Sarajevo nisu najpovoljniji. Međutim, postoje pogodnosti za uspješnu proizvodnju značajnog broja poljoprivrednih kultura:

-Ratarskih kultura: tritikale, ječam, zob, heljda, ljekovito bilje, povrtarskih kultura:krompira, kupusnjača, lukovičastog povrća, mrkve i sl ;

-Voćarska proizvodnja: krošnjastog i jagodičarskog voća;

-Animalnih proizvoda: proizvodnje mesa i mlijeka i meda i drugih pčelinjih proizvoda, nekih vrsta voća, proizvoda, ljekovitog bilja, slatkovodnih riba i sl;

Poljoprivreda stalno obezbjeđuje poljoprivredne proizvode za stanovništvo, sirovine za određene industrijske grane (prehrambenu, tekstilnu, industiju kože obuće i dr.)

Pored zemljišnih, Kanton Sarajevo raspolaže i značajnim štalskim kapacitetima za uzgoj goveda, ovaca i peradi, kao i značajnim proizvodnim i prerađivačkim kapacitetima prehrambene industrije, čije proizvodne mogućnosti nisu u cjelosti iskorištene, te sirovine osiguravaju sa drugih područja, pa i iz inostranstva.

U izvještaju prikazani su visina novčanih postićaja,prikazani su ekonomski i proizvodni pokazatelji za 2017.godinu odnos i prosjek iz prethodni godina.

1.1 Zakonski osnov

1.1.1 Zakon i podzakonski akti

Novčani podsticaji za koje se odvajaju sredstva Budžeta Kantona Sarajevo, realiziraju se na osnovu Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/12 i 14/13).

Podzakonski akti su: Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/13; 39/14 i 20/17). i Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 27/17).

Pravilnik donosi Ministar privrede KS i istim su propisani posebni uslovi za ostvarenje prava na novčani podsticaj.

Odluke donosi Vlada Kantona Sarajevo za svaku budžetsku godinu, u proceduri javne rasprave, tako da u donošenju iste učestvuju svi zainteresovani poljoprivrednici i poljoprivredna udruženja.

1.1.2 Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrše kantonalni poljoprivredni inspektori na osnovu člana 37. Zakona.

U Odjeljenju za poljoprivredne stručne poslove Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo sprovela je proces inspekcijskog nadzora u 2017. godini, po službenoj dužnosti:

-nad 46 (četrdesetšest) zahtjeva za federalnu novčanu podršku i za svaki nadzor je sačinjen zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru,

- nad 143 (stočetrdesetri) zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj također je sačinjen zapisnik o činjeničnom stanju od strane Kantonalne uprave za poljoprivredne inspekcije.

Važno je naglasiti da kantonalni inspektori prilikom inspekcijskog nadzora nisu pronašli nikakve nepravilnosti u provođenju Zakona i podzakonskih propisa od strane službenika Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove Ministarstva privrede Kantona Sarajevo. Također, nisu pronašli niti bilo kakve neregularnosti od strane nadzoranih subjekata.

1.2 Planirana budžetska sredstva

Vlada Kantona Sarajeva na 88. sjednici održanoj 06.07.2017.godine donijela je Odluku o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim oslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva za 2017.godinu. Donesenom odlukom utvrđuju se iznosi novčanih podsticaja, minimalni uslovi za početak proizvodnje, minimalni uslovi za investiranje i rokovi podnošenja zahtjeva za kalendarsku 2017. godinu.

Iznose novčanih podsticaja za sve vidove podsticaja, minimalne uslove za početak proizvodnje, minimalne uslove za investiranje, te rokovi za podnošenje zahtjeva propisuju se Odlukom, koju donosi Vlada Kantona za svaku kalendarsku godinu.

U skladu sa članom 6. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede organizovalo je javnu raspravu po Prijedlogu odluke, te nakon provedene javne rasprave istu dostavilo Vladi u roku od 30 dana.

U skladu sa gore navedenom zakonskom odredbom, javna rasprava po Prijedlogu odluke za 2017. godinu održana je 26.05.2017. godine u prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru. Na javnoj raspravi bila je prisutna 71 osoba, među kojima su prisutni predstavnici Općina sa područja KS, predstavnici udruženja poljoprivrednika, predstavnici poljoprivrednih firmi koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom te primarni poljoprivredni proizvođači. Javnoj raspravi prisustvovali su i predstavnici medija.

Prijedlogom odluke za 2017. godinu o iznosima podsticaja usvojena je odluka u skladu sa zahtjevima farmera planiranim budžetom i pravilima struke.

Finansijska sredstva za realizaciju ove odluke planirana su budžetom za 2017.godinu u okviru pozicije Razvoj poljoprivrede-novčani podsticaji u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Odluka broj 02-05-23190-9/17 je objavljena 06. jula 2017.godine.

Tabela br. 2 Odluka o visini novčanih podsticaja i uslovima za ostvarivanje novčanih podsticaja

	MODELI PODSTICAJA	Obračunska jedinica	Minimalni uslovi za početak proizvodnje i maksimalni uslovi za neregistrovane kandidate	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za neregistro- vane kandidate u KM	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za registrovane kandidate (dopunska djelatnost) u KM	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za registrovane kandidate (osnovna djelat) u KM
I	MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI					
1	ANIMALNA PROIZVODNJA					
a)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (minimalno 400 litara po grlu).	Mliječno grlo	Minimalno 3 Maksimalno 10	91,00	104,00	130,00
b)	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	Mliječno grlo	Minimalno 3 Maksimalno 10	161,00	184,00	230,00
c)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	Tele starosti do 6 mjeseci	Minimalno 3 Maksimalno 10	107,00	120,00	150,00
d)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili za proširenje osnovnog stada ml. krava	Priplodna junica	Minimalno 2 Maksimalno 5	266,00	304,00	380,00
e)	Farma za tov junadi	Tovno june	Minimalno 3 Maksimalno 15	214,00	240,00	300,00
f)	Farma ovaca	Ovce (ovce, ovnovi i jagnjad starija od 6 mj.)	Minimalno 40 Maksimalno 120	21,00	24,00	30,00
g)	Farma koza samo u stajskom uzgoju ili pod nadzorom u ograđenim pro.	Koze (koze, jarci i jarići stariji od 6 mjeseci)	Minimalno 25 Maksimalno 100	21,00	24,00	30,00
h)	Farma za tov svinja	Tovno grlo	Minimalno 20 Maksimalno 100	10,50	12,00	15,00
i)	Farma za tov piladi	Tovno pile	3000 komada po turnusu	0,00	0,14	0,17
j)	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	Jednodnevno pile	Minimalno 10.000 komada po kvartalu	0,00	0,024	0,03
k)	Farma koka nosilja	Koka nosilja (osamnaesto nedeljna pilenka)	Minimalno 1.000 komada prilikom ubacivanja	0,63	0,72	0,90
l)	Pčelinjak	Pčelinje	Minimalno 30 Maksimalno	14,00	16,00	20,00

		društvo	100			
m)	Organizovani otkup svježeg mlijeka za farme od 20-100krav	Litar mlijeka	25.000 litara po kvartalu	/	/	0,04
n)	Proizvodnja sirove vune	Kilogram vune	100	0,60	0,68	0,85
2	BILJNA PROIZVODNJA					
a)	Ratarska proizvodnja					
1)	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	Hektar	Minimalno 0,6 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	420,00	480,00	600,00
2)	Zasijane površine heljdom	Hektar	Minimalno 1,0 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	238,00	272,00	340,00
3)	Zasijane površine ljekovitim biljem	Hektar	Minimalno 0,4 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha, a maksimalno 10 ha	420,00	480,00	600,00
b)	Povrtlarska proizvodnja					
1)	Zasijane površine merkantilnim krompirom	Hektar	Minimalno 0,3 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,15 ha, a maksimalno 1,5 ha za neregistrovane i 3 ha za registrovane kandidate	1.190,00	1.360,00	1.700,00
2)	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	Hektar	Minimalno 0,2 ha jednog povrća, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,1 ha, a maksimalno 1 ha	1.120,00	1.280,00	1.600,00

c)	Plastenička proizvodnja	Metar kvadratni	Minimalno 200 m2 jedne vrste kulture, a koja može biti zastupljena u više plastenika, a maksimalno 1000 m2	0,90	1,03	1,28
d)	Voćarska proizvodnja					
1)	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	Hektar	Minimalno 0,3 ha jedne vrste voća, a ako je na više parcela jedna parcela ne može biti manja od 0,1 ha	Poluintenzivni 2.800,00 Intenzivni 3.150,00	Poluintenzivni 3.200,00 Intenzivni 3.600,00	Poluintenzivni 4.000,00 Intenzivni 4.250,00
2)	Održavanje zasada krošnjastog voća	Hektar	0,3 ha jedne kulture	714,00	816,00	1.020,00
3)	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	Hektar	Minimalno 0,2 ha jedne vrste voća	3.150,00	3.600,00	4.500,00
4)	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	Kilogram	5000 kg u toku godine, a maksimalno 50 000 kg	0,07	0,08	0,10
5)	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	Kilogram	500 kg u toku godine, a maksimalno 5000 kg	0,28	0,32	0,40
3	GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru gljivarske proizvodnje podstiče se proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	Tona komposta	Minimalno 15 tona komposta po kvartalu	0,00	27,00	34,00
4	ORGANSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru organske proizvodnje podstiče se certificiranje organske proizvodnje u tekućoj godini	Certificiranje	Po računu	48 % od iznosaračuna za certifikaciju	54% od iznosa računa za certifikaciju	68 % od iznosa računa za certifikaciju
II	MODEL KAPITALNIH ULAGANJA					
1.	U okviru modela kapitalnih ulaganja u tekućoj godini podstiče se:					
a)	Izgradnja objekata započeta u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50 % i to za:					
1)	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 500 za sve kandidate	35,00	40,00	51,00
2)	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za	Metar kvadratni	Minimalno 100,a	35,00 za osnovicu objekta, a 17,50	40,00 za osnovicu objekta,a	51,00 za osnovicu objekta, a 25,50 za potrebnu površinu

	upotrebnu površinu objekta		maksimalno 1000 za sve kandidate	za upotrebnu površinu na spratu	20,00 za upotrebnu površinu na spratu	na spratu
3)	Objekte za skladištenje, hlađenje, i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 1000 za sve kandidate	29,00 za osnovicu objekta, a 14,50 za upotrebnu površinu na spratu	35,00 za osnovicu objekta, a 15,50 za upotrebnu površinu na spratu	42,00 za osnovicu objekta, a 21,00 za upotrebnu površinu na spratu
4)	Izgradnju ribnjaka	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 500 za sve kandidate	29,00	35,00	42,00
b)	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, koza, ovaca i peradi u cilju usklađivanja sa Pravilnikom o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo					
		Metar kvadratni	Minimalno 50,a maksimalno 500 za sve kandidate	29,00	35,00	42,00
2.	U okviru modela kapitalnih ulaganja podstiče se kupovina u tekućoj godini:					
a)	Kupovina poljoprivrednog zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje	Hektar	0,5	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0
b)	Novog staklenika ili plastenika	Po računu	Minimalno 200 m ²	17,5 %	20 %	25 %
c)	Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	Po računu	Maksimalno 50.000,00 KM novčanog podsticaja u toku godine za sve kandidate	17,5 %	20 %	25 %
d)	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	Po računu	Maksimalno 50.000,00 KM novčanog podsticaja u toku godine za sve kandidate	17,5 %	20 %	25 %
e)	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	Priplodna junica	Minimalno 5, a Maksimalno 10	297,00	340,00	425,00
III	MODEL OSTALIH VRSTA NOVČANIH PODSTICAJA					
	U okviru ostalih vrsta novčanih podsticaja, a u zavisnosti od raspoloživih sredstava Vlada može podsticati:					
a)	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede, a koje ocijeni značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona Sarajevo					0,00
b)	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija, a koje su u funkciji razvoja poljoprivrede na području Kantona Sarajevo					0,00
c)	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede koji se organizuju na području Kantona Sarajevo ili području Bosne i Hercegovine					0,00

1.3 Procedura rješavanja zahtjeva

Implementaciju novčanih podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji (kantonalnih i federalnih) vrši Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo putem Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove koje je smješteno u iznajmljenim prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru.

Procedura rješavanja zahtjeva za novčani podsticaj obavlja se u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, te drugim zakonima i propisima iz okvira rada organa uprave.

Za svaki formalno-pravno ispravan zahtjev, službenici Odjeljenja izlaze na lice mjesta i utvrđuju činjenično stanje, te zapisnički konstatuju proizvodnju. Nakon provedenog postupka utvrđivanja činjeničnog stanja i provjere navoda iz svakog zahtjeva, Ministarstvo privrede donosi rješenje o ostvarenju ili neostvarenju prava na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju navedenu u zahtjevu.

Na osnovu donesenog rješenja, nalog za doznaku novčanih sredstava na žiro-račun poljoprivrednog proizvođača dostavlja se Ministarstvu finansija na realizaciju.

Pored poslova provođenja materijalnih propisa iz oblasti novčanih podsticaja, službenici Odjeljenja aktivno učestvuju na izradi koncepcija i osnova za donošenje opštih akata i prijedloga za odlučivanje o preduzimanju odgovarajućih mjera u realizaciji novčanih podsticaja. Učestvuju i u pripremi prednacrt, nacrt i prijedloga propisa kojima se reguliše materija iz oblasti novčanih podsticaja u poljoprivredi, u davanju usmenih objašnjenja za pravilnu primjenu propisa iz oblasti novčanih podsticaja, rješavaju pitanja ocjene i realizacije projekata i novčanih podsticaja u poljoprivredi, prate realizaciju predloženih mjera za novčane podrške i dr.

Odjeljenje provodi i izvještajno-prognozne aktivnosti koje su propisane Zakonom o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03).

U skladu sa Zakonom o poljoprivrednim savjetodavnim službama ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13) Odjeljenje aktivno učestvuje na implementaciji ovog Zakona na području Kantona Sarajevo, kroz konstantno pružanje stručnih savjeta proizvođačima na terenu koji se odnose na primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

U skladu sa Zakonom o stočarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13) Odjeljenje učestvuje u prikupljanju određenih podataka za uzgojno selekcijski rad.

Iz navedenih aktivnosti Odjeljenja može se zaključiti da se svake godine povećava obim poslova i radnih zadataka Odjeljenja, a broj uposlenika ostaje isti. Posebno naglašavamo da je prethodnih pet godina stalno angažovan jedan inženjer poljoprivrede ugovorom o djelu, a ove 2017. godine nije bio angažovan. Stoga je neophodno kadrovsko jačanje i materijalno osposobljavanje Odjeljenja kako bi se uspješno realizovale sve navedene aktivnosti.

1.4 Upravno rješavanje predmeta

U toku 2017. godine u proceduri rješavanja bilo je ukupno **1943** zahtjeva za ostvarenje prava na kantonalni novčani podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji, i **1135** federalnih zahtjeva za ostvarivanje novčanih podrških primarnim poljoprivrednim proizvođačima.

U tabeli br. 3 prikazan je pregled zaprimljenih, pozitivno i negativno riješenih zahtjeva na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju po općinama Kantona Sarajevo u 2017.

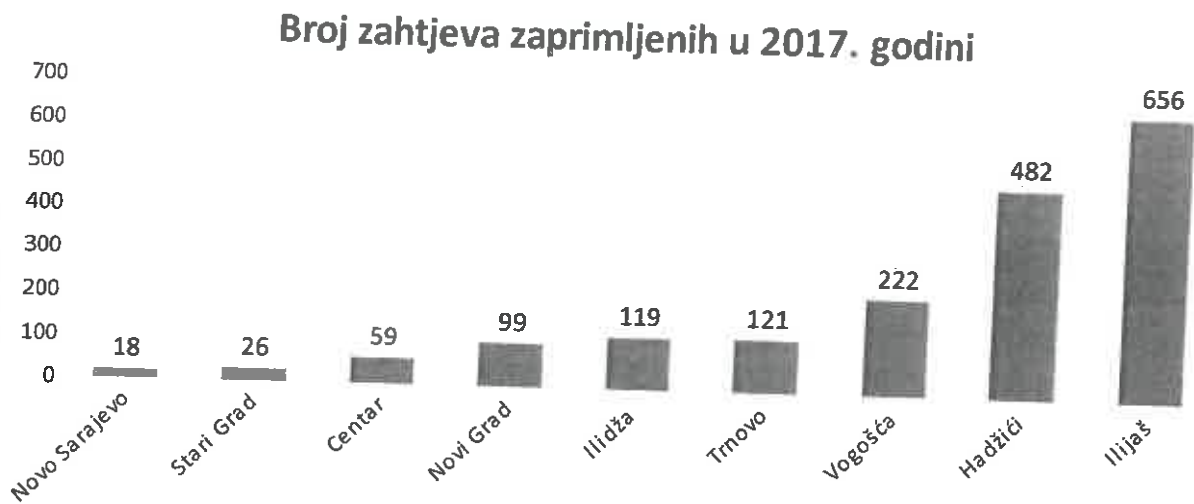
Posebno želim napomenuti da od ukupno 3078. zaprimljenih federalnih i kantonalnih zahtjeva, nije se desio ni jedan upravni spor.

Tabela br. 3 Broj obrađenih predmeta u 2017. godini

Općine Kantona Sarajevo	Broj zahtjeva prenesenih iz 2016.g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)	Broj zahtjeva zaprimljenih u 2017. godini	Ukupan broj zahtjeva na rješavanje u u 2017. godini	Broj pozitivno riješenih zahtjeva (isplaćeni predmeti u 2016.)	Broj negativno riješenih zahtjeva	Broj zahtjeva od kojih su kandidat i odustali	Broj zahtjeva prenesenih u 2018. g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)
Stari Grad	0	26	26	24	1	1	0
Centar	4	59	63	53	2	4	4
Novo Sarajevo	1	18	19	16	3	1	0
Novi Grad	2	99	101	88	10	1	2
Ilidža	5	119	124	101	12	6	5
Vogošća	29	222	251	203	15	13	20
Hadžići	22	482	504	439	35	16	14
Ilijaš	74	656	730	617	24	25	64
Trnovo	4	121	125	109	13	1	2
UKUPNO	141	1802	1943	1650	114	68	111

Najviše zaprimljenih zahtjeva za kantonalne novčane podsticaje je iz općina Ilijaš, Hadžići, Vogošća i Trnovo koje ujedno i imaju najviše ruralnih poljoprivrednih domaćinstava koja raspolažu i sa najviše obradivog poljoprivrednog zemljišta i sa drugim prirodnim resursima. U narednom grafiku također imamo prikaz zaprimljenih zahtjeva u 2017. godini po općinama.

Grafik br.1 Broj zaprimljenih zahtjeva u 2017.godini po općinama u Kantonu Sarajevo

U tabeli br. 4 dat je pregled obrađenih zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj po vidovima poljoprivredne proizvodnje (pozitivno riješeni, negativno riješeni, prenos i odustali) u 2017.godini.

Tabela br. 4 Opći pregled kretanja broja predmeta po proizvodnjama u 2017.godini

Rb.	Vid poljoprivredne proizvodnje	Pozitivno riješeni	Negativno riješeni	Prenos u 2017. god.	Odustali	Ukupno na rješavanju u 2017. god
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	308	21	0	16	345
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	222	22	0	6	250
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	25	0	11	2	38
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	79	8	0	0	87
5.	Farma za tov junadi	136	8	54	18	216
6.	Farma ovaca	213	5	0	1	219
7.	Farma koza	11	1	0	0	12
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	169	0	13	0	183
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	3	1	0	1	5
11.	Farma koka nosilja	9	1	1	0	11
12.	Pčelinjak	138	12	0	3	153

13.	Organizovani otkup svježeg mlijeka	10	2	0	0	12
14	Organizovani otkup za farme od 20-100 krava	2	0	0	0	2
15.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0
16.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	47	4	30	5	86
17.	Zasijane površine heljdom	29	1	0	0	30
18.	Zasijane površine ljekovitim biljem	2	0	0	0	2
19.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	40	1	0	3	44
20.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	3	0	0	2	5
21.	Plastenička proizvodnja	14	1	0	1	16
22.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	4	3	0	0	7
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	0	0	0	0	0
24.	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	2	0	0	0	2
25.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	0
26.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	73	8	0	7	88
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostroru	17	0	2	0	19
28.	Sertificiranje organske proizvodnje	7	0	0	0	7
29.	Izgradnja novih objekata u okviru poljoprivrednog gazdinstva	1	1	0	0	2
30.	Štalski kapaciteti za uzgoj peradi	1	0	0	0	1
31.	Objekti za skladištenje i sušenje polj. proiz.	0	0	0	0	0
32.	Izgradnja ribnjaka	0	0	0	0	0
33	Rekonstrukcija štalskih objekata	0	0	0	0	0
34	Kupovina novog plastenika i staklenika	2	0	0	0	2
35.	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	75	10	0	2	87
34.	Kupovina nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	8	3	0	1	12
35.	Kupovina priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0	0	0	0	0
	UKUPNO OBRADENO	1650	114	111	68	1943

Iz tabele br. 4 jasno je uočljivo da je najviše podnesenih zahtjeva za novčani podsticaj bilo u animalnoj proizvodnji i to: farme mliječnih krava, tov junadi, tov piladi, farme ovaca i za vlastiti uzgoj priplodnih junica, što ukazuje na činjenicu da je stočarstvo još uvijek vodeća grana poljoprivrede na području Kantona Sarajevo. Broj podnesenih zahtjeva za biljnu proizvodnju je značajno opao kao i broj zahtjeva za kapitalna ulaganja. Nakon urađene analize poduzećemo mjere da se u narednoj 2018. godini stanje u biljnoj proizvodnji i kapitalnim ulaganjima popravi kako bi povećali produktivnost proizvodnje po jedinici mjere. Analizirajući proizvodnju u 2017.godini došli smo do zaključka da u 2018.godini povećamo novčane iznose za kupovinu poljoprivredne mehanizacije i opreme, kako bi povećali produktivnost u poljoprivrednoj proizvodnji u Kantonu Sarajevo.

2 ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2017. GODINI

2.1 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja

Za realizovanu poljoprivrednu proizvodnju u 2017. godini pozitivno je riješeno 1650 zahtjeva uz ostvareno pravo na novčani podsticaj u iznosu od 3.085.734,50KM. Svi zahtjevi su obrađeni i isplaćeni u roku što nije bio slučaj prethodnih godina. Zahtjevi koji se po odluci prenose u 2018. godinu i zahtjevi čiji ciklus proizvodnje prelazi u 2018.godinu biće urađeni i isplaćeni po odluci iz 2018.godine.

2.2 Isplaćeni podsticaji za realizovanu proizvodnju u 2017. godini

Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo izvršilo je sve zadatke iz programa rada Vlade Kantona Sarajevo i planova Ministarstva Privrede KS za 2017.godinu.

U tabeli br. 5 dat je pregled ostvarenog prava na novčani podsticaj po vidovima proizvodnji za sve kategorije proizvođača.

Tabela br.5 Novčani podsticaji po vidovima proizvodnje i za sve kategorije proizvođača

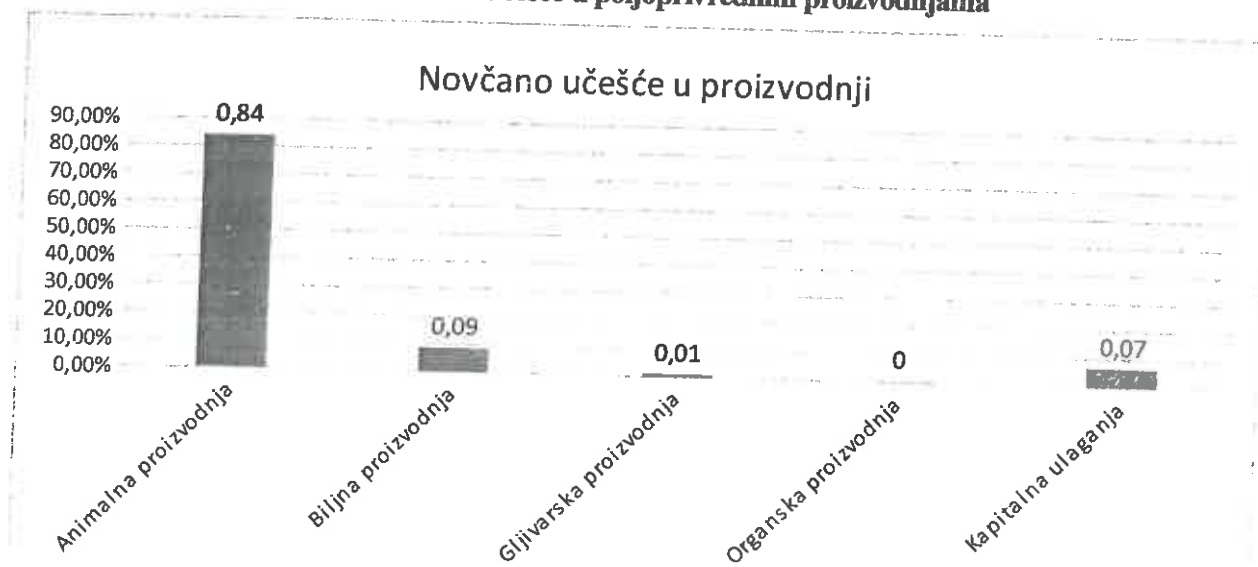
I- MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI		Ostvareno pravo na novčani podsticaj u KM	Učešće %
1. ANIMALNA PROIZVODNJA			
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)	624.654,00	20,24
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	162.097,00	5,25

3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	15.315,00	0,49
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada	124.260,00	4,02
5.	Farma za tov junadi	335.490,0	10,87
6.	Farma ovaca	607.198,00	19,67
7.	Farma koza	20.031,00	0,64
8.	Farma za tov svinja	0,00	0,00
9.	Farma za tov piladi	447.970,23	14,51
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	6.511,05	0,21
11.	Farma koka nosilja	48.360,96	1,56
12.	Pčelinjak	145.248,00	4,70
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka.	49.234,20	1,59
14.	Organizovani otkup svježeg mlijeka(farme od 20 do 100 krava)	4.126,70	0,13
15.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00
	UKUPNO ANIMALNA	2.590.496,14	83,95
2. BILJNA PROIZVODNJA			
16.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	65.295,00	2,11
17.	Zasijane površine heljdom	77.557,40	2,51
18.	Zasijane površine ljekovitim biljem	9.480,00	0,30
19.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	51.156,00	1,65
20.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	2.368,00	0,07
21.	Plastenička proizvodnja	13.874,90	0,44
22.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0,00	
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	3.277,26	0,10
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	4.410,00	0,14
25.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0,00	
26.	Realizacija proizvodnje jagodastog voća	37.121,03	1,20
	UKUPNO BILJNA	264.539,59	8,57
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA			
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	27.098,42	0,870
4. ORGANSKA PROIZVODNJA			
28.	Certificiranje organske proizvodnje	3.010,01	0,09
II- MODEL KAPITALNIH ULAGANJ		Ostvareno pravo na novčani podsticaj	% učešća
a)	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0,00	

1)	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	20.877,36	0,67
2)	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	34.565,76	1,12
3)	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstava	0,00	0,00
4)	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00
b)	Rekonstrukcija štalskih objekata	0,00	0,00
2.			
a)	Kupovina poljoprivrednog zemljišta	0,0	
b)	Kupovina novog staklenika ili plastenika	22.215,00	0,71
c)	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredsotva	116.335,98	3,77
a)	Kupovina nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	6.596,24	0,21
b)	Kupovina priplodnih junica	0,00	0,00
	UKUPNO KAPITALNIH ULAGANJA	200.590,34	6,50
	SVE UKUPNO:	3.085.734,50	100%

Također, u narednom grafikonu imamo prikaz procentualnog novčanog učešća u poljoprivrednim proizvodnjama.

Grafikon br.2 Procentualno novčano učešće u poljoprivrednim proizvodnjama

U tabeli br. 6 dat je pregled ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja u 2017. godini (u KM) po kategoriji kandidata (registrovani – neregistrovani kandidat) za sve vidove poljoprivredne proizvodnje.

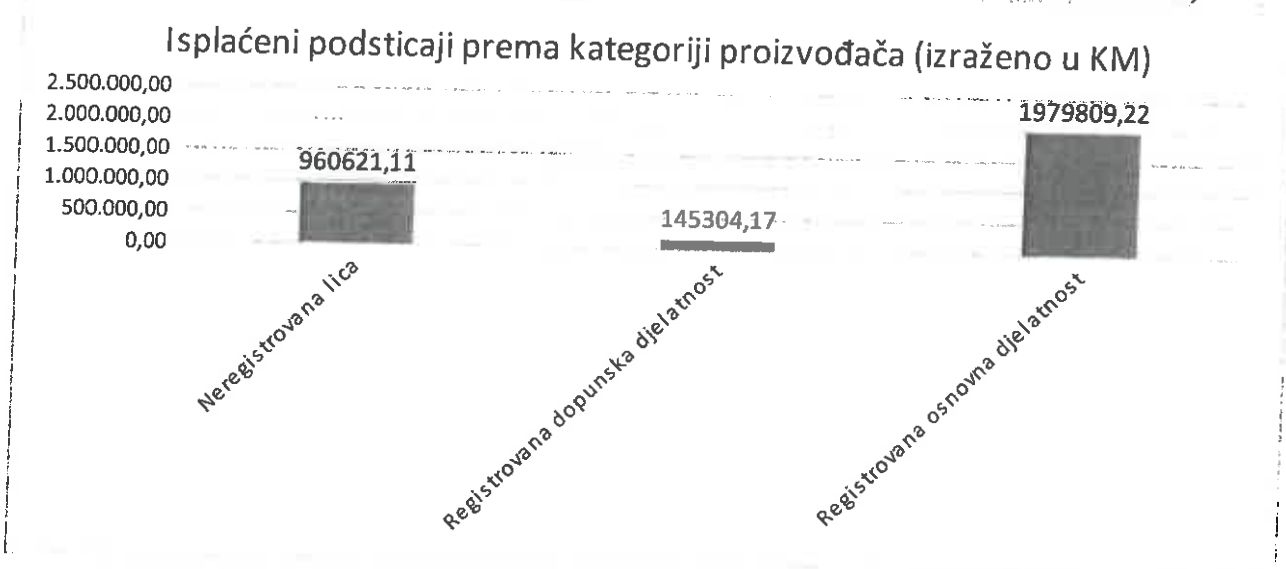
Tabela br. 6 Indikatori ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja prema kategorijama kandidata u 2017.god

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA		KM Neregistrovana lica	KM Registrovana lica (dopunska djelatnost)	KM Registrovana lica (osnovna djelatnost)	KM UKUPNO PO VIDOVIMA PROIZVODNJE
1. ANIMALNA PROIZVODNJA					
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)	80.199,00	33.020,00	511.435,00	624.654,00
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	130.081,00	1.656,00	30.360,00	162.097,00
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	735,00	4.680,00	9.900,00	15.315,00
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnog stada mliječnih krava	30.856,00	4.864,00	88.540,00	124.260,00
5.	Farma za tov junadi	96.390,00	15.600,00	223.500,00	335.490,00
6.	Farma ovaca	312.622,00	24.936,00	269.640,00	607.198,00
7.	Farma koza	8.631,00	0,00	11.400,00	20.031,00
8.	Farma za tov svinja				
9.	Farma za tov piladi	0,00	11.722,06	436.248,17	447.970,23
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	6.511,05	6.511,05
11.	Farma koka nosilja	0,00	19.560,96	20.800,00	48.360,96
12.	Pčelinjak	105.420,00	16.208,00	23.620,00	145.248,00
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0,00	0,00	49.234,20	49.234,20
14.	Organizovani otkup svježeg mlijeka(farmer od 20 do 100 krava)	0,00	0,00	4.126,70	4.126,70
15.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	UKUPNO-ANIMALNA	764.394,00	132.247,02	1.693.315,12	2.590.496,14
2. BILJNA PROIZVODNJA					
17.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	30.135,00	480,00	34.680,00	65.295,00
18.	Zasijane površine heljdom	39.436,60	2.420,80	35.700,00	77.557,40
19.	Zasijane površine ljekovitim biljem	0,00	480,00	9.000,00	9.480,00
20.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	13.524,00	672,00	36.960,00	51.156,00
21.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	1.120,00	0,00	1.248,00	2.368,00
22.	Plastenička proizvodnja	2.593,50	1.414,40	9.867,00	13.874,90
23.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00
24.	Održavanje zasada krošnjastog voća	3.277,26	0,00	0,00	3.277,26
25.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	4.410,00	0,00	0,00	4.410,00
26.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00
27.	Realizacija proizvodnje jago-	37.121,03	0,00	0,00	37.121,03

	dičastog voća				
	UKUPNO-BILJNA	131.617,39	5.467,20	127.455,00	264.539,59
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
28.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0,00	1.961,20	25.137,22	27.098,42
	UKUPNO-GLJIVARSKA	0,00	1.961,20	25.137,22	27.098,42
4. ORGANSKA PROIZVODNJA					
29.	Certificiranje organske proizvodnje	714,00	704,81	1.591,20	3.010,01
	UKUPNO-ORGANSKA	714,00	704,81	1.591,20	3.010,01
5. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA-KAPITALNA ULAGANJA					
30.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	/	/	/	/
31.	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	/	/	20.877,36	20.877,36
32.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	/	/	34.565,76	34.565,76
33.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	/	/	/	/
34.	Izgradnja ribnjaka	/	/	/	/
35.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	/	/	/	/
36.	Kupovina poljop. zemljišta isključivo za poljop. proiz.	/	/	/	/
37.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	1.155,00	0,00	21.060,00	22.215,00
38.	Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	60.528,42	0,00	55.807,56	116.335,98
39.	Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	1.672,30	4.923,94	0,00	6.596,24
40.	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	/	/	/	/
	UKUPNO-KAPITALNA	63.355,72	4.923,94	132.310,68	200.590,34
41.	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede	/	/	/	/
42.	Akrivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija	/	/	/	/
43.	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima	/	/	/	/
	UKUPNO-OSTALE VRSTE PODSTICAJA	/	/	/	/
	SVE UKUPNO	960.621,11	145.304,17	1.979.809,22	3.085.734,50

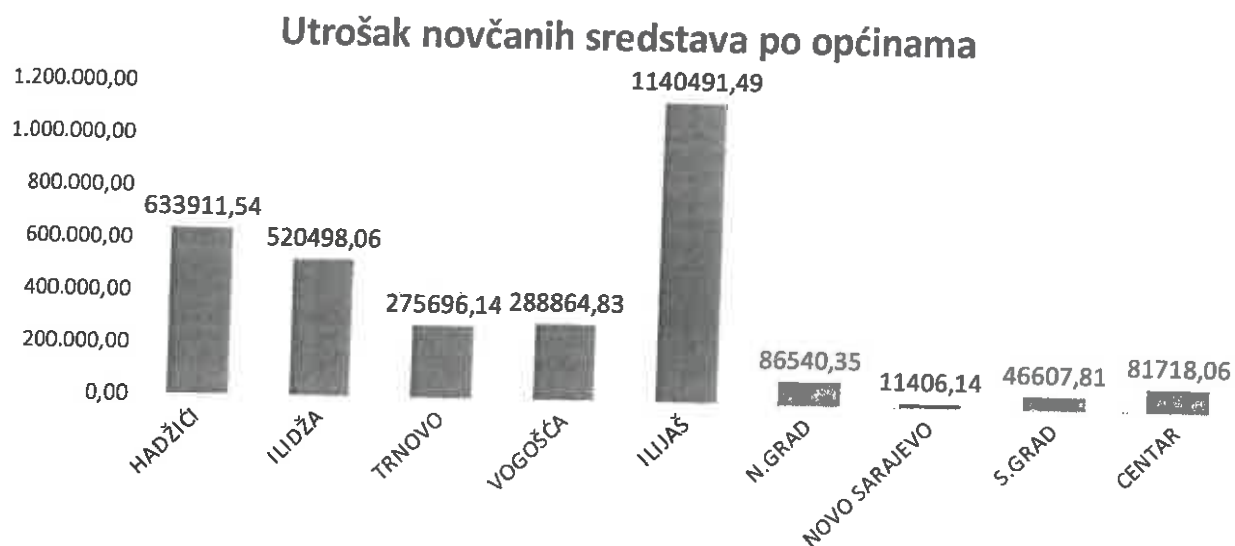
Analitički pregled ostvarenih prava poljoprivrednih proizvođača na novčane podsticaje, odnosno iznosi isplaćenih novčanih podsticaja za sve vidove poljoprivredne proizvodnje u 2017. godini, prezentirani su na web stranici Ministarstva privrede.

Grafikon br. 3 Isplaćeni podsticaji prema kategoriji proizvođača u 2017. godini (izraženo u KM)

Novog staklenika ili plastenika	0,00	0,00	0,00	0,00	22.215,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.215,00
Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	77.875,68	8.701,66	3.491,43	6.345,35	6.670,54	6.019,30	0,00	10.567,16	415,80	12.086,92
Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj proizvodnji	2.570,95	0,00	0,00	0,00	274,35	0,00	0,00	0,00	0,00	2.845,30
Priplodnih junica za formiranje ili prošireje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO KAPITALNA	80.446,63	8.701,66	24.368,79	6.345,35	41.510,65	6.019,30	0,00	10.567,16	415,80	178.375,34
Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede, a koje se ocijene značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija, a koje su u funkciji razvoja polj. na području Kantona Sarajevo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede koji se organizuju na području Kantona ili području Bosne i Hercegovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UVEUKUPNO:	633.911,54	520.498,06	275.596,14	288.864,83	1.140.491,49	86.540,35	11.406,14	46.607,81	81.718,06	3.085.734,42

Grafikon br. 4 Utrošak novčanih sredstava po općinama u 2017.godini (izraženo u KM)

2.3 Uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj

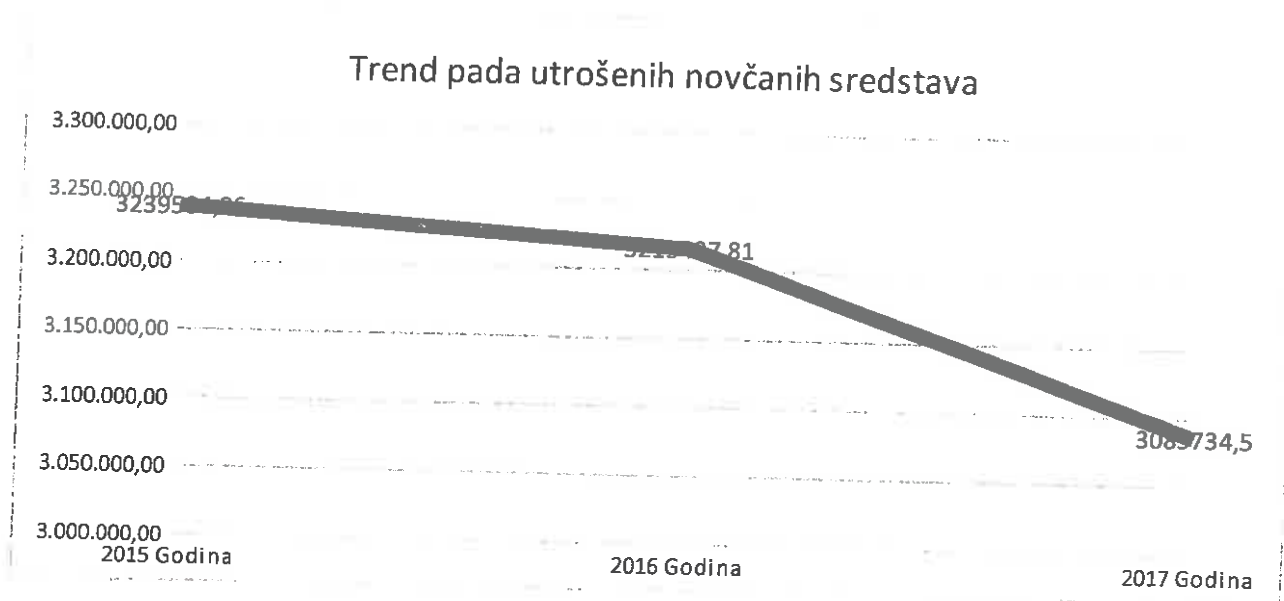
U tabeli br. 8. dati su uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj i procentualno učešće ostvarenog prava po vidovima poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2015. do 2017. godine.

Tabela br. 8 Novčani podsticaji po vidovima poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2015 do 2017.god

Proizvodnja	2015	2016	2017
	Iznos KM	Iznos KM	Iznos KM
Animalna proizvodnja	2.279.876,84	2.534.372,55	2.590.496,14
Biljna proizvodnja	424.740,10	442.230,76	264.539,59
Gljivarska proizvodnja	33.282,58	42.425,98	27.098,42
Organska proizvodnja	480,00	1.419,62	3.010,01
Kapitalna ulaganja	501.205,51	194.989,19	200.590,34
UKUPNO	3.239.584,06	3.215.437,81	3.085.734,50

Iz navedenog pregleda uporednih pokazatelja može se vidjeti da iznos sredstava za podsticaje nema kontinuitet rasta. Iznos sredstava se iz godine u godinu smanjuje, a ovakvo stanje se negativno odražava na poljoprivrednu proizvodnju, što se također može vidjeti na narednom grafikonu.

Grafikon br. 5 Trend pada utrošenih novčanih sredstava

Analizom došli smo do zaključka da u narednim godinama moramo povećati novčana ulaganja u poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo. Tako su planirana novčana sredstva Budžeta Kantona Sarajevo u 2018.godini za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju primarnim poljoprivrednim proizvođačima u iznosu 3.800.000 KM.

2.4 Uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata (fizička lica, registrovana dopunska djelatnost, registrovana osnovna djelatnost).

U tabeli br. 9 dati su uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj za 2016. i 2017. g.

Tabela br. 9 Komparacija ostvarenih novčanih podsticaja u 2016 i 2017. godini (izraženo u jedinici mjere)

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA		2016. godina				2017. godina			
		Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg				Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg			
		Neregistr o-vana lica	Regist ro-vana lica (dopunska djelatnost)	Regist rovan a lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistr o-vana lica	Regist ro-vana lica (dopunska djelatnost)	Regist rovan a lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO
1. ANIMALNA PROIZVODNJA									
1.	Farma mliječnih krav koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)	279	54	974	1307	220	79	983	1282
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	1183	12	139	1334	807	9	132	948
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	59	8	32	99	7	39	66	112
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	171	5	210	386	116	16	233	365
5.	Farma za tov junadi	442	89	561	1092	459	65	745	1269
6.	Farma ovaca	15235	966	5760	21961	14887	1039	8988	24914
7.	Farma koza	391	0	454	845	411	0	380	791
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	0	95141	2465287	2560428	0	83729	2566165	2649894
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0	0	82625	82625	0	0	217035	217035
11.	Farma koka nosilja	0	9635	53634	63269	0	27168	23111	50279
12.	Pčelinjak	9144	1187	1049	11380	7530	1013	1181	9724
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0	0	1349067	1349067	0	0	1230855	1230855
14.	Organizovani otkup svježeg mlijeka (farme od 20 do 100 krava)	0	0	0	0	0	0	206335	206335
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0	0	0	0
2. BILJNA PROIZVODNJA									
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	114	6,5	130,92	251,42	71,75	1	57,8	130,55
16.	Zasijane površine heljdom	185	10	129	324	165,7	8,9	105	279,60

17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	0	3,5	18,5	22	0	1	15	16
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	37	3	46	86	13,8	0,6	26,4	40,8
19.	Zasijane površine ostalim povrćem	1,8	0	3,5	5,3	1	0	0,78	1,78
20.	Plastenička proizvo.	2730	0	7050	9780	2850	1360	7590	11800
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	1,4	0	1,1	2,5	0	0	0	0
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	4,99	00	0	4,99	4,59	0	0	4,59
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	0,6	0	1,34	1,94	1,4	0	0	1,4
25.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	0	0	0	0
26.	Realizacija proizvodnje jago-dičastog voća	63121	0	64189	127402	132575	0	0	132575
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA									
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0	108,98	1161,28	1270,26	0	18,25	1848,32	2030,82
4. ORGANSKA PROIZVODNJA									
28.	Certificiranje organske proizvodnje	0	108,98	1161,28	1270,26	1500	1295	2340	5135,00
5. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA									
29.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	264,94	0	0	264,94	0	0	0	0
30.	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0	0	0	0	0	0	409,36	409,36
31.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	0	0	1000	1000	0	0	720	720
32.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0	0	0	0	0	0	0	0
33.	Izgradnja ribnjaka	0	0	0	0	0	0	0	0
34.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0	0	0	0	0	0	0	0
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI									
35.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	1	0	2	3	2	0	8	10
36.	Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	0	0	0	0	28	0	18	46

37.	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	70	1	11	82	29	20	0	29
38	Priplodnih junica za for.osn. stada krava	0	0	0	0	0	0	0	0

2.5 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

Već je ranije navedeno da je u 2012. godini došlo do primjene Zakona o novčanim podsticajima na području Kantona Sarajevo kojim su kandidati za novčani podsticaj svrstani u tri kategorije: neregistrovani kandidati, registrovani kandidati-dopunska djelatnost i registrovani kandidati-osnovna djelatnost, na osnovu čega su utvrđeni različiti iznosi podsticaja po jedinici ostvarene poljoprivredne proizvodnje, tako kandidat sa osnovnom djelatnošću ostvaruje 20% niži podsticaj u odnosu na osnovnu djelatnost odnosno kandidat fizicko lice ostvaruje 30% niži podsticaj po jedinici proizvodnje u odnosu na kandidata koji ima registrovanu osnovnu djelatnost.

U tabeli br. 10 dat je pregled visine ostvarenog prava na novčani podsticaj u 2017. godini za sve tri kategorije kandidata sa područja Kantona Sarajevo.

Tabela br. 10 Ostvareno pravo novčani podsticaja u 2017.godini prema kategorijama kandidata

Vid proizvodnje	Neregistrovani kandidati (KM)	Registrovani kandidati-dopunska djelatnost (KM)	Registrovani kandidati-osnovna djelatnost (KM)
Animalna proizvodnja (An)	764.394,00	132.247,02	1.693.315,12
Biljna proizvodnja (Bi)	131.617,39	5.467,20	127.455,00
Gljivarska proizvodnja (Glj)	0,00	1.961,20	25.137,22
Organska proizvodnja (Or)	714,00	704,81	1.591,20
Kapitalna ulaganja (Ka)	63.355,72	4.923,94	132.310,68
UKUPNO	960.621,11	145.304,17	1.979.809,22

Procentualni udio ostvarenih prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata je sljedeći:

- 34,50 % prava na novčani podsticaj su ostvarili neregistrovani kandidati,
- 3,48 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao dopunsku djelatnost,
- 62,02 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao osnovnu djelatnost.

Iz navedenog pregleda može se vidjeti da su registrovani kandidati – osnovna djelatnost, u najvećoj mjeri ostvarili pravo na podsticaj. Međutim, u stvarnosti, najveći broj kandidata koji ostvare podsticaj su neregistrovana fizička lica i njihovi iznosi podsticaja tj. realizovana proizvodnja je relativno mala, dok veliki proizvođači sa manje zahtjeva, procentualno ostvare znatno veći iznos podsticaja. Tako npr. sama farma KJP PD Butmir učestvuje i do 20 % u realizovanom pravu na podsticaj u okviru animalne proizvodnje.

3 REALIZACIJA FEDERALNIH NOVČANIH PODSTICAJA

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo obrađuje zahtjeve za federalnu novčanu podršku za proizvodnje koje se nalaze na Kantonu Sarajevo i klijenti se nalaze sa sjedištem u Kantonu Sarajevo kao i federalne zahtjeve gdje se proizvodnja odvija u drugim kantonima, a klijent se nalazi sa prebivalištem u Kantonu Sarajevo. Federalne novčane podrške implementiraju se na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“ broj.42/10) i podzakonskih akata (Programa i Pravilnika) kojima se definišu kriteriji za ostvarivanje podsticaja i novčani iznosi po jedinici proizvodnje.

Odredbe Programa i Pravilnika za pojedine vidove primarne poljoprivredne proizvodnje za koje se izdvajaju novčana sredstva u cilju podsticaja vezane su za konvencionalnu proizvodnju. To praktično znači da primarni poljoprivredni proizvođač mora svoju proizvodnju zasnovati na primjeni savremenih tehničko-tehnoloških procesa rada i intenzivnim utrošcima reprodukcionijskih materijala ukoliko želi dobiti proizvod koji će svojom cijenom biti konkurentan i kao takav se može plasirati na tržište. Tek kad računom o prodaji poljoprivrednog proizvoda na tržištu dokaže da je prodao svoj proizvod, poljoprivrednik može ostvariti pravo na novčanu podršku.

U tabeli br.11 dajemo prikaz o broju podnesenih Federalnih zahtjeva, broju odbijenih zahtjeva, obimu proizvodnje u 2017.godini, kao i prikaz o iznosu ostvarenih novčanih podsticaja za svaki vid proizvodnje za koji je realizovan podsticaj na području Kantona Sarajevo za 2017.godinu.

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo obrađuje i zahtjeve za Federalnu novčanu podršku za područje Kantona Sarajevo. Federalne novčane podrške implementiraju se po osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/10) i podzakonskih akata (Programa i Pravilnika) kojima se definišu kriteriji za ostvarivanje podsticaja i novčani iznosi po jedinici proizvodnje.

Za ostvarenje prava na federalni novčani podsticaj poljoprivredni proizvođači podnose prijavu početka proizvodnje i prijavu završetka proizvodnje, kao i završni obrazac zahtjeva Z1 sa kojim kompletiraju predmet propisanom dokumentacijom. Službenici Odjeljenja su dužni, po navedenim

prijavama početka i završetka proizvodnje, u određenom roku izvršiti obilazak kandidata i na licu mjesta zapisnički konstatovati proizvodnju. Osim toga službenici vrše kompletiranje i skeniranje dokumentacije, te dostavu zahtjeva Federalnom ministarstvu za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo za isplatu novčane podrške.

Tako je u 2017.godini zaprimljeno 1212 zahtjeva od kojih je 651 prijava proizvodnje, za 54 zahtjeva su urađena rješenja o odbijanju po osnovu ne ispunjavanja uslova za novčanu podršku raznih vidova primarne poljoprivredne proizvodnje, kako je to propisano federalnim Zakonom i Pravilnikom. Pozitivno je riješeno 335 zahtjeva, za koje je prema FMPVŠ upućen zahtjev za isplatu novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima, U pozitivno riješenih 335 zahtjeva uvršteni su i zahtjevi za proizvodnju mlijeka gdje za proizvođače aplicira otkupljivač mlijeka, tako da sa 4 zahtjeva, tri otkupljivača podnose zahtjev za cca 80 farmera, što znači da je broj farmi koje su korisnici podsticaja znatno veći od broja podnesenih zahtjeva što je prikazano u tabeli broj 11.

U tabeli je osim navednih zaprimljenih i riješenih zahtjeva u 2017. godinu prikazan broj prenesnih zahtjeva iz 2016.godine tj.48 koje je FMPVŠ isplatilo proizvođačima iz Budžeta za 2017.godinu, a 77 zahtjeva, odnosno prijava proizvodnji se prenosi u narednu 2018. godinu i onu su i dalje predmeti u obradi.

Tabela br. 11 Pregled zaprimljenih federalnih zahtjeva u 2017.godini

ZAPRIMLJENI I RJEŠAVANI ZAHTJEVI U 2017.GODINI		
1	Ukupan broj zaprimljenih zahtjeva	1212
2	Broj pozitivno riješenih	335
3	Broj prenesenih proizvodnji iz 2016.godine	48
4	Broj negativno riješenih	54
5	Prijave početka proizvodnje	651
6	Broj duplih zahtjeva	95
7	Broj zahtjeva u obradi (preneseni)	77

Svi zahtjevi su u roku obrađeni i realizovani u roku osim zahtjeva proizvođača heljde zbog problema sa računom o kupovini sjemena heljde, koji će biti isplaćeni njih 17(sedamnaest) proizvođača u 2018. godini u visini novčanih podsticaja 66.000 KM.

U tabeli br. 12. navedeni su iznosi ostvarenog prava na Federalnu novčanu podršku po proizvodnjama u 2017. godini koju su ostvarili poljoprivredni proizvođači nastanjeni na području Kantona Sarajevo ili koji imaju prebivalište na Kantonu Sarajevo a poljoprivredna proizvodnja se odvija na području Federacije BiH.

Tabela br. 12 Indikator obima poljoprivredne proizvodnje i realizovanih novčanih podsticaja FBiH

Rb.	Vrsta podsticaja	Pozitivno riješeni zahtjevi	Obim proizvodnje (kom, kg, ha, litara)	Realizirani iznos (KM)
1	Mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka	90	1.198	117.697,84
2	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka	18	5.600.613	1.568.171,64
3	Uzgoj krava prvotelki - rasplodne junice	58	342	153.900,00
4	Uzgoj goveda u sistemu krava-tele	0	0	0,00
5	Proizvodnja goveđeg mesa - tov junadi 2017 sa prenosom iz 2016	95	690	310.500,00
6	Uzgoj rasplodne stoke - ovce i koze	75	5.476	191.640,00
7	Proizvodnja svježeg ovčjeg i kozjeg mlijeka	2	37.880	11.364,00
8	Košnice pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	3	343	5.145,00
9	Uzgoj 18-sedmičnih pilenki	1	5.450	1.907,50
10	Uzgoj slatkovodne ribe	3	48.078	60.098,57
11	Uzgoj izvornih zaštićenih pasmina životinja - bosanski brdski	1	20	6.000,00
12	Proizvodnja hljebnih žitarica - pšenica i raž	5	31	16.775,00
13	Proizvodnja stočnog ječma, zobi i tritikale	4	21	7.385,00
14	Proizvodnja krmnog bilja - silažni kukuruz, stočni grašak i	3	211	63.390,00
15	Proizvodnja povrća - luk	1	1	2.000,00
16	Proizvodnja heljde	17	165,9	66.360,00
17	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja - kamilica	2	16	9.600,00
	UKUPNO KM			2.582.334,55

Tabela br. 13 Uporedni pokazatelji ostvarenih novčanih podrški u periodu 2015. – 2017. godina

Rb.	Vrsta podsticaja	2015. god	2016. god	2017.godina
1	Mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka	0,00	115.900,00	117.697,84
2	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka	1.452.785,40	1.331.912,82	1.568.171,64
3	Uzgoj krava prvotelki - rasplodne junice	143.100,00	150.750,00	153.900,00
4	Uzgoj goveda u sistemu krava-tele	0,00	0,00	0,00
5	Proizvodnja govedeg mesa - tov junadi	253.800,00	423.150,00	310.500,00
6	Uzgoj rasplodne stoke - ovce i koze	151.515,00	268.520,00	191.640,00
7	Proizvodnja svježeg ovčjeg i kozjeg mlijeka	0,00	0,00	11.364,00
8	Košnice pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	450,00	0,00	5.145,00
9	Uzgoj 18-sedmičnih pilenki	35.493,50	2.975,00	1.907,50
10	Uzgoj slatkovodne ribe	37.500,66	35.264,55	60.098,57
11	Uzgoj izvornih zaštićenih pasmina životinja - bosanski brdski	0,00	0,00	6.000,00
12	Proizvodnja hljebnih žitarica - pšenica i raž	25.950,00	34.419,00	16.775,00
13	Proizvodnja stočnog ječma, zobi i tritikale	0,00	12.040,00	7.385,00
14	Proizvodnja krmnog bilja - silažni kukuruz, stočni grašak i	58.950,00	61.200,00	63.390,00
15	Proizvodnja povrća - luk	0,00	0,00	2.000,00
16	Proizvodnja heljde	84.432,00	81.760,00	66.360,00
17	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja - kamilica	8.800,00	13.200,00	9.600,00
18	Proizvodnja gljiva	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	2.252.776,56	2.531.091,37	2.582.334,55

U tabeli broj 13. navedeni su uporedni pokazatelji iz 2015, 2016. i 2017.godine, gdje se može vidjeti da je u 2017.godini poljoprivrenim proizvođačima sa područja Kantona isplaćeno 2.582.334,55 KM odnosno 51.243,00 KM više nego u prethodnoj 2016.godini.

Ovakvo povećanje smo postigli savjetima farmera, informacijama na web stranici Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i raznim obavještenjima o rokovima podnošenja prijave plana proizvodnje (PPP), ažuriranjem podataka uspjeli smo da veći broj poljoprivrednih proizvođača Kantona Sarajevo ostvari svoja zakonom propisana prava na novčanu podršku. Te se vidi da je u 2017.godinu došlo do progresivnog izvajanja novčanih sredstava za podršku u poljoprivredi, što je potvrda i uvećanja obima primarne poljoprivredne proizvodnje na Kantonu Sarajevu.

3.1 Efekti podsticaja na poljoprivrednu proizvodnju

U 2017. godini proljetni snijeg uticao je na agrotehničke rokove, te su zbog nepovoljnih agrotehničkih rokova mnogi farmeri odustali od sjetve merkantilnih žitarica, heljde i povrtlarskih kultura. Suhi grad koji se desio krajem juna 2017.godine, smanjio je prinos u biljnoj proizvodnji. Ističemo kontinuitet rasta animalne proizvodnje tova junadi. Ova proizvodnja je najorganizovanija proizvodnja i u najznačajnijoj mjeri se približava evropskim standardima poljoprivredne proizvodnje.

3.2 Animalna proizvodnja

Efekti podsticaja mogu se sagledati kroz analizu najzastupljenijih proizvodnji na području Kantona: tov junadi, tov piladi, farmu mliječnih krava, uzgoj priplodnih junica i farmu ovaca. Upoređivanjem pokazatelja o brojnom stanju stoke u 2017. godini sa brojnim stanjem iz prethodne četiri godine može se sagledati „kretanje“ proizvodnje za navedeni period, a što se slikovito može vidjeti kroz grafički prikaz.

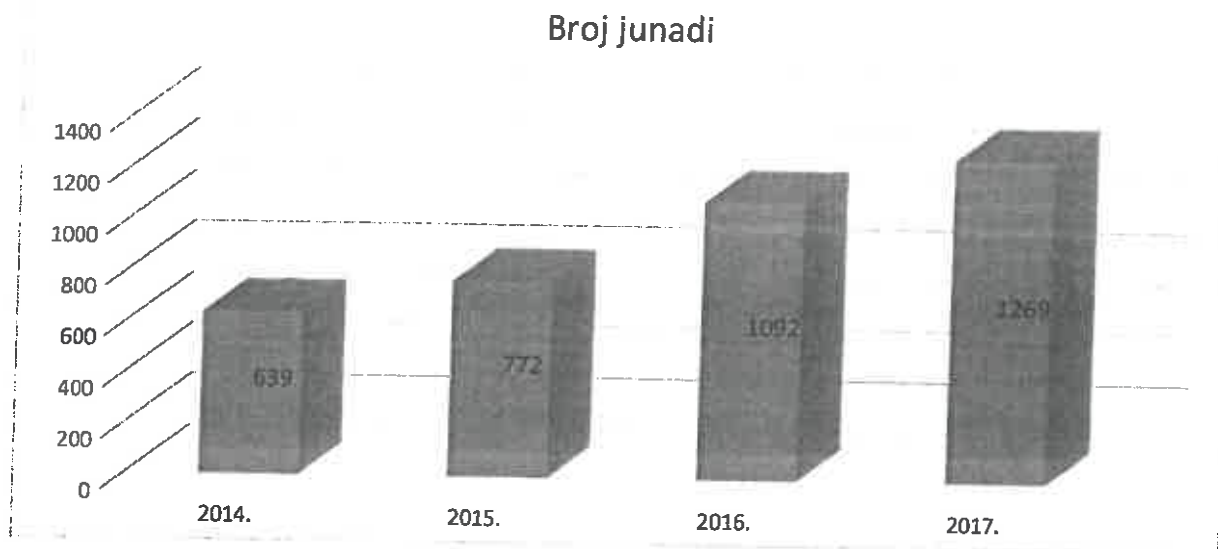
3.2.1 Mikroekonomski ambijent za tov junadi i tov piladi

Kod tova junadi Kanton Sarajevo stvorio je povoljne ekonomske uslove te omogućio da se iskoriste prirodni i ljudski resursi u ovoj proizvodnji, posebno u područjima koja imaju mogućnost za proizvodnju krmnih kultura.

Sama činjenica da farmer za tov junadi na KS ima mogućnost da ostvari novčani posticaj za jedno tovo june: 330KM (kantonalni podsticaj), 450KM (federalna podrška) i u zavisnosti od općine, primjer općina Ilijaš, izdvaja se iz općinskog budžeta 100KM/grlu.

Rezultati su brojčano vidljivi na grafikonu br.6.

3.2.2 Grafikon br. 6 Broj junadi u Kantonu Sarajevo u periodu 2014-2017.godina

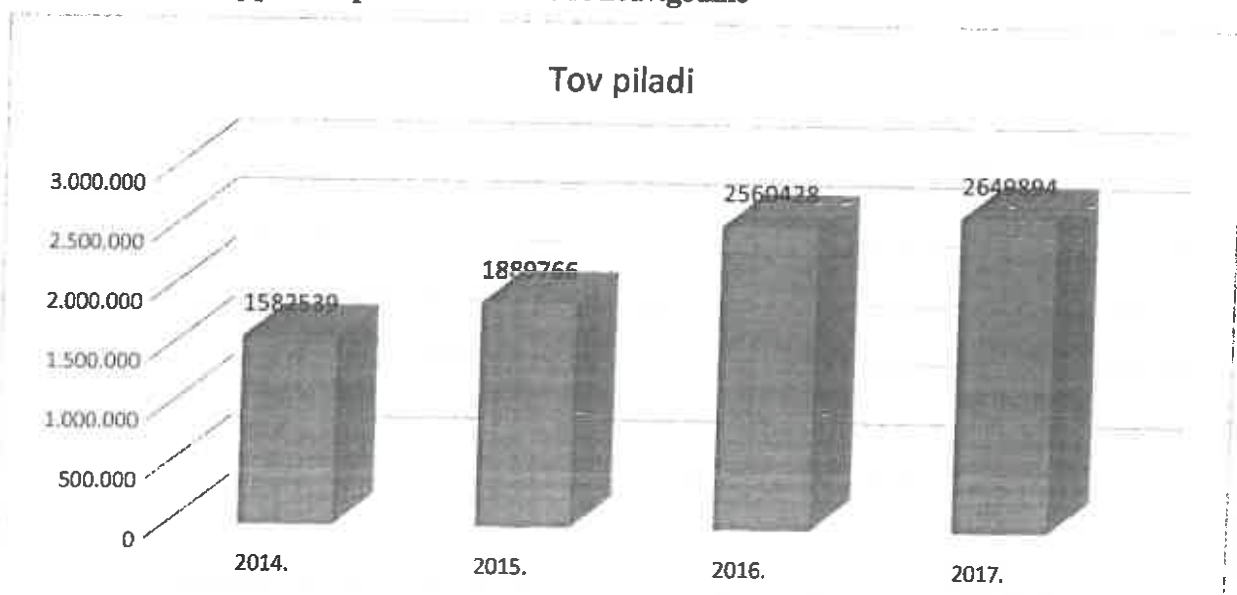

Iz grafičkog prikaza brojnog stanja utovljene junadi jasno se vidi da je najniža proizvodnja zabilježena u 2014. godini, te da je od tog perioda prisutan kontinuirani rast proizvodnje.

Poseban značaj za privredu Kantona Sarajevo imaju farme koje se bave proizvodnjom junećeg i pilećeg mesa jer su registrovane za obavljanje ove djelatnosti, te kao takve zapošljavaju znatan dio radne snage, a ujedno izmiruju i druge obaveze prema društvu. Njihova proizvodnja se obavlja u objektima namjenskog tipa koji ispunjavaju sve propisane zootehničke i zoohigijenske uslove držanja i uzgoja životinja.

3.2.3 Tov piladi

Grafikon br. 7 Broj piladi u periodu od 2014. do 2017.godine

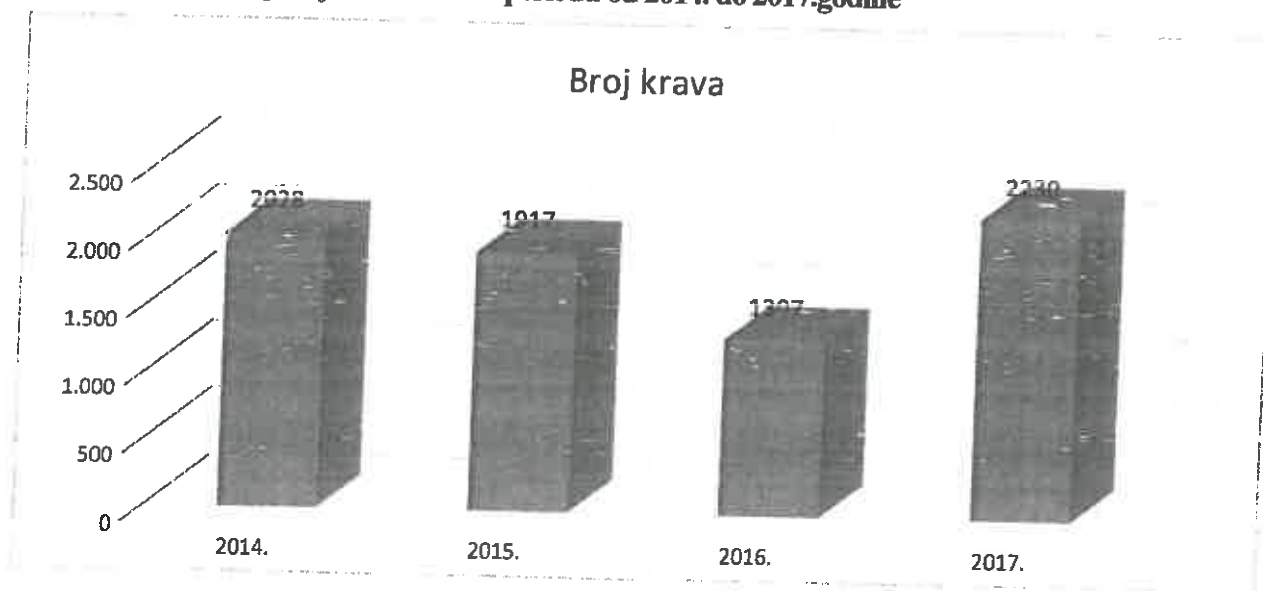

Na području Kantona Sarajevo postoji 16 farmi za tov piladi koje u toku godine na KS utove 2.600.000 tovnih brojlera koje u današnjim uslovima liberalnog tržišta, zahvaljujući novčanim podsticajima KS uspijevaju, pozitivno poslovati. Ipak, ova održivost bi bila upitna da ove farme ne dobivaju podsticajna sredstva od strane Kantona, pogotovo ako se zna da poljoprivrednici neznatan dio sirovina za svoju proizvodnju obezbjeđuju na vlastitoj farmi. To znači da su oni prinuđeni kupovati hranu i druge sirovine bez dugoročno definisane nabavne cijene, a svoj konačni proizvod (utovljenu junad i pilad) su prinuđeni prodavati nekada i po cijeni koja je niža od proizvodne. Bez novčanih podsticaja KS, njihovo pozitivno poslovanje bi bilo dovedeno u pitanje, što bi automatski dovelo do prestanka proizvodnje i gašenja farmi. Ovo bi direktno uticalo na egzistenciju uposlenika na farmi kao i njihovih porodica, a indirektno i na penziona i druge fondove.

3.2.4 Farma mliječnih krava

Među svim domaćim životinjama govedo je najveći proizvođač mlijeka stoga je i opravdano što smo Odlukom prioritarno na prvom mjestu postavili farme mliječnih krava, odnosno kako podsticajima povećati ili zadržati postojeći broj mliječnih krava.

Grafikon br. 8 Broj mliječnih krava u periodu od 2014. do 2017.godine

Iz grafičkog prikaza možemo vidjeti da broj mliječnih krava u KS je u porastu u odnosu na predhodne tri godine obuhvaćene analizom.

Međutim imajući u vidu da je u proizvodnju mlijeka uključen veliki broj poljoprivrednih gazdinstava i da ista aktivira značajne poljoprivredne potencijale, neophodno je otkloniti smetnje koje ograničavaju ovu proizvodnju, odnosno riješiti pitanje sigurnog plasmana uz adekvatnu i pravovremenu naplatu.

Mjere za unaprjeđenje farmi mliječnih krava su: licenciranje **muških rasplodnjaka**, poboljšanje pasminskog sastava krava, poboljšanje ishrane i sl.

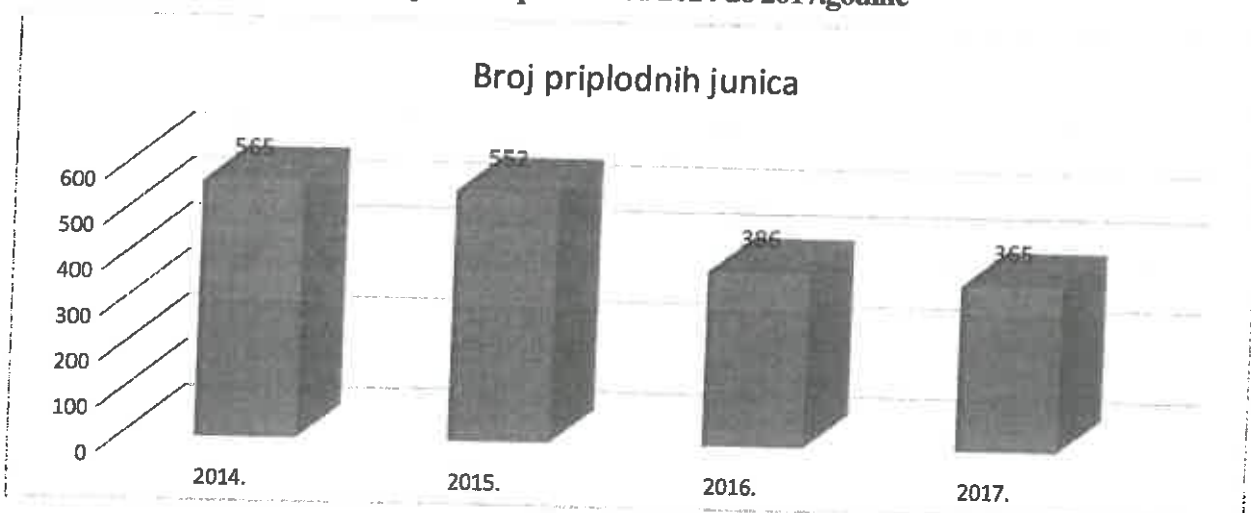
3.2.5 Vlastiti uzgoj priplodnih junica

Ekonomski uspjeh držanja goveda u svim gospodarstvima zavisi od svrsihodnog odgajanja podmlatka. Najbolji put ka povećanju proizvodnje je odgajanje mladih životinja do stadija uvođenja u proizvodnju, a ne klanje mladih nezrelih životinja.

Odgajanje priplodnog podmlatka jako dugo traje od 20-30 mjeseci, stalno trošimo a nema prihoda.

Domaćih junica i pored stalnog smanjenja ima dovoljno, jeftinije su, aklimatizovale su se na naše uslove, te po proizvodnji ne zaostaju puno za uvoznima. Ovdje mislimo na čistokrvne pasmine i adekvatnu ishranu, a ne predstavljaju opasnost od bolesti kravljeg ludila, te se smanjuje se mogućnost unošenja bolesti u stado.

Grafikon br. 9 Broj priplodnih junica u periodu od 2014 do 2017.godine

Podsticanjem vlastitog uzgoja priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava na farmi, želi se doprinijeti povećanju brojnog stanja zdravih mliječnih krava sa kontrolisanim genetskim potencijalom na mliječnost.

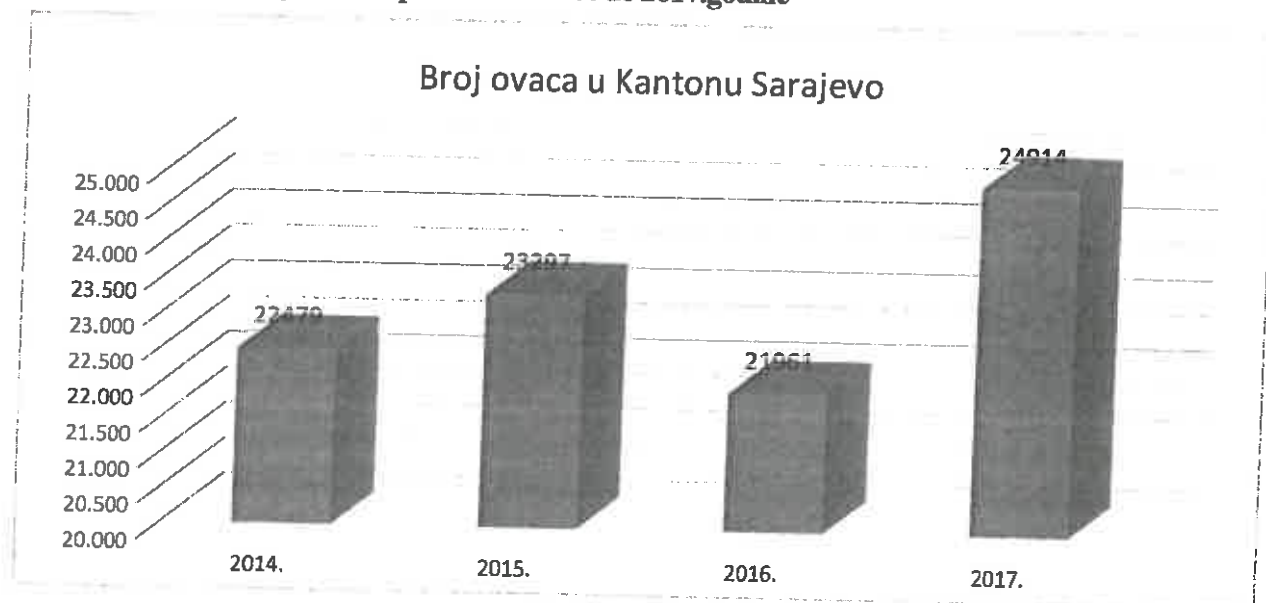
Međutim, na osnovu podataka o broju uzgojenih priplodnih junica može se vidjeti da je došlo do kontinuiranog smanjenja broja priplodnih junica. Smanjenje broja uzgojenih priplodnih junica su činjenice koje upućuju na zaključak da će se smanjenje proizvodnje mlijeka nastaviti i u narednom periodu.

Već je ranije naglašeno da je osnovni cilj uzgoja junica održanje i povećanje brojnog stanja mliječnih krava radi povećanja proizvodnje mlijeka. Samim tim, uzgoj junica je u uskoj vezi sa proizvodnjom mlijeka tako da se svi problemi koji prate ovu proizvodnju, a pogotovo problem naplate za predato mlijeko od otkupljivača, negativno reflektuju na uzgoj junica. U takvim otežanim uslovima privređivanja poljoprivredni proizvođači ne vide svrhu njihovog uzgoja. Ako se problemu naplate mlijeka doda i povećanje cijena hrane i repro materijala u relativno dugom periodu uzgoja u kojem proizvođač ne ostvaruje nikakvu dobit, onda je razumljivo zašto se poljoprivredni proizvođači teško odlučuju na uzgoj junica.

3.2.6 Farma ovaca

Danas kad stočarstvo nipošto ne cvjeta, uzgoj ovaca je važan faktor za ruralna područja Kantona Sarajevo - za život i rad ruralnog stanovništva. Ovce su jako prilagodljive, dobro koriste vegetaciju i pretvaraju manje vrijedna hraniva (krmu) u visoko vrijedne proizvode, meso i mlijeko. Nemaju velike zahtjeve za smještaj i opremu, a ulaganja u objekte i opremu su niska.

Grafikon br. 10 Broj ovaca u periodu od 2014 do 2017.godine

Iz prikazanog grafikona vidimo povećanje ovčarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo u odnosu na predhodne godine.

Podsjećamo da je u 2012. godini, zbog usaglašavanja sa federalnim zakonom o podsticajima, donesen novi Zakon o podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo te da se u značajnoj mjeri izmijenio karakter podsticaja za ovaj vid proizvodnje. Rok za podnošenje zahtjeva je u mjesecu oktobru, tj. u periodu kada poljoprivrednici zadržavaju u uzgoju samo grla za dalji uzgoj i reprodukciju, a ostala grla su već rasprodali (tovna grla, kurbandi, ostala grla) i samo za ostavljena grla u uzgoju ostvaruju pravo na podsticaj.

Također je za neregistrovane kandidate ograničen broj grla za koji se može ostvariti pravo na podsticaj. Ograničenje je uvedeno s ciljem favorizovanja registrovanih kandidata, kako bi što više kandidata registrovalo obrt ili drugu djelatnost i na taj način riješio svoj radni status.

Jedna od bitnijih odrednica novog Zakona o podsticajima je da se podsticaj daje za provedene zootehničke i zoohigijenske mjere na gazdinstvu, a posjedovanje zdravih grla (ovaca) je samo jedan od uslova za ostvarenje prava na podsticaj. Ovakvim načinom podsticanja nastoji se direktno utjecati na poboljšanje uslova za držanje stoke, stimulisanje izgradnje adekvatnih i adaptiranje postojećih farmi radi njihovog približavanja evropskim standardima. Time se, uz pojačanu

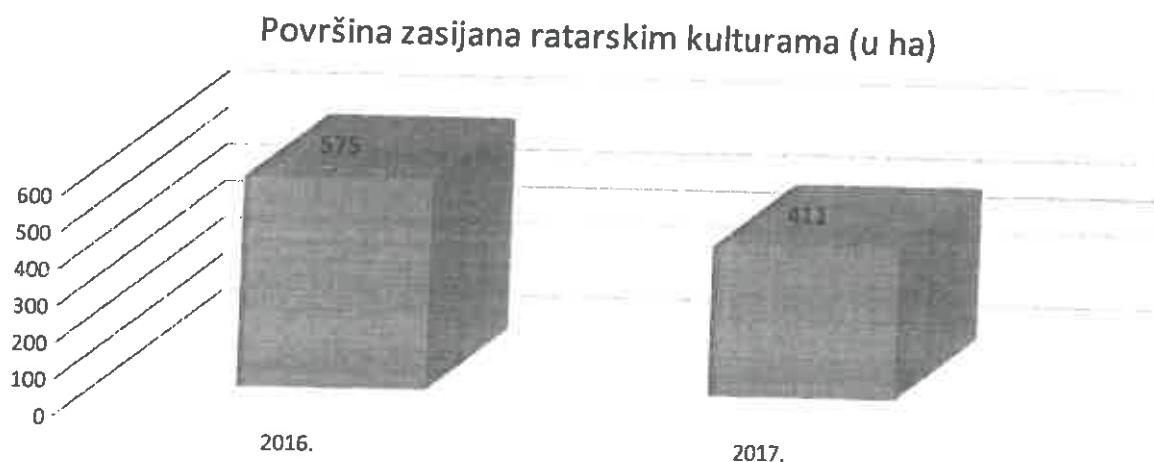
veterinarsko-zdravstvenu zaštitu grla, stvaraju uslovi za postepeni prelazak sa ekstenzivnog i poluintenzivnog načina držanja ovaca na intenzivni način držanja, a sve u cilju povećanja proizvodnje ovčijih proizvoda.

Posjedovanje adekvatnih štalskih objekata za smještaj i uzgoj ovaca je glavni preduslov za ostvarenje prava na novčani podsticaj, odnosno svaki poljoprivredni proizvođač mora posjedovati jedan kvadratni metar korisnog prostora po grlu. Korisna površina prostora po grlu i kvalitet samog objekta su limitirajući faktori za ostvarenje prava na novčani podsticaj. Uvođenjem ovih standarda za objekte kao preduslova za dodjelu podsticajnih sredstava u ovčarstvu, koji su uostalom standardi EU i zemalja u okruženju, kao i pomjeranje roka za podnošenje zahtjeva na novčani podsticaj za ovu proizvodnju u jesenji period kada na farmi ostaje samo osnovno stado, dovelo je do toga da je prikazano brojno stanje ovaca, koje je dobijeno na osnovu utrošenih novčanih sredstava za podsticanje ove proizvodnje, manje u odnosu na prethodne godine.

4 Biljna proizvodnja

Ako se analiziraju podaci o obimu zasijanih zemljišnih površina, a koji su dobijeni na osnovu ostvarenog prava na novčani podsticaj, može se konstatovati da je u odnosu na 2016. godinu, u 2017. godini došlo do smanjenja sjetvenih površina skoro svih ratarskih kultura. Povećanje sjetvenih površina prisutno je samo kod heljde, dok su ostale kulture zastupljene na znatno manjim površinama, a što je posebno izraženo kod krompira. Jedan od razloga ovakvog stanja je što je Odlukom ograničena površina na koje se može ostvariti podsticaj. Razlog ograničenja je favorizovanje registrovanih kandidata, a i svođenje površina na mjeru na kojoj gazdinstvo može primijeniti adekvatne agrotehničke mjere. Obzirom da biljna proizvodnja predstavlja osnovu za ostalu poljoprivredu kao i za prerađivačku industriju, neophodno je dalje nastaviti podršku u obimu i kvalitetu kakav je bio do sada, kako bi se zadržao trend rasta ovih proizvodnji na području Kantona.

Grafikon br. 11 Površine zasijane ratarskim kulturama (izraženo u hektarima)

Ministarstvo privrede je dijagnosticiralo problem pada zasijanih površina pod ratarskim kulturama. Tako smo Odlukom o vrsti i visini novčanih podsticaja u 2018. godini povećali ovaj vid novčanih podsticaja, te smo savjetodavno djelovali na terenu kako bismo povećali sjetvu po ha u 2018 godini.

5 ZAKLJUČAK

Osnovni problem poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevu je niska produktivnost kako po jedinici proizvodnje (hektar), tako i po uslovnom grlu a to je posljedica niske tehničko-tehnološke opremljenosti poljoprivrednog gazdinstva, lošeg pasminskog sastava stoke, te zavisnosti od vremenskih prilika.

Značaj poljoprivredne proizvodnje u ukupnom razvoju Kantona je izuzetno važan jer angažuje veći broj nezaposlenog stanovništva, a pogotovo ako se radi o poljoprivrednoj proizvodnji sa jasno tržišnom orijentacijom.

Međutim, poljoprivreda i njene aktivnosti same po sebi nisu dovoljne da osiguraju razvoj sela i omogućće vraćanje populacije ili njeno zadržavanje u takvom okruženju. Zbog toga je potrebno uporedo obezbijediti razvoj infrastrukture, poljoprivrede i nepoljoprivrednih aktivnosti.

Posmatrajući sveobuhvatno stanje poljoprivredne proizvodnje na području Kantona u proteklih 10-ak godina, može se reći da je primjena Zakona o novčanim podsticajima dala rezultate poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo koji se ogledaju u sljedećem:

- povećana je vlastita proizvodnja hrane,
- raspoloživi poljoprivredni resursi su se počeli iskorištavati u većem obimu,
- obezbijeden je jedan dio sirovine za prerađivačku industriju,
- povećana je zaposlenost stanovništva,
- povećana je tržišna orijentiranost poljoprivredne proizvodnje i učešće sektora poljoprivrede u ukupnom nacionalnom dohotku.

Kroz ovaj period došlo je do stvaranja većeg broja poljoprivrednih proizvođača sa relativno obimnijom poljoprivrednom proizvodnjom, dok je sve manje onih koji se poljoprivrednom proizvodnjom bave kao sporednom djelatnošću. Primjenom novog Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo želi se postići to da se formirani poljoprivredni proizvođači koji imaju obimniju poljoprivrednu proizvodnju koja je tržišno orijentisana, zadrže na postojećem nivou proizvodnje sa tendencijom njenog rasta putem podsticanja farmi kao jedne proizvodne cjeline sa zaokruženim sistemom proizvodnje i plasmana proizvoda.

Iz naprijed izložene analize ostvarenog obima poljoprivredne proizvodnje uočljivo je da je došlo do povećanja obima proizvodnje određenih vidova poljoprivrede.

U periodu priprema za proces integracije u EU i pristup svjetskoj trgovinskoj organizaciji mora se i u poljoprivredi izvršiti harmonizacija politika i legislative sa evropskim standardima i procedurama i direktivama.

Upravo se novim Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona utiče na lakše ispunjenje evropskih standarda u poljoprivrednoj proizvodnji u momentu kada naša zemlja postane članica EU, a što se posebno odnosi na standarde koji su vezani za štalske objekte na poljoprivrednom gazdinstvu. Pravilnikom propisani posebni uslovi, koje kandidat mora ispuniti kako bi ostvario pravo na novčani podsticaj, pripremaju domaćeg poljoprivrednog proizvođača na sposobnost prilagodljivosti u slučaju promjena okolnosti vezanih za ostvarenje ovog prava. Samim tim, poljoprivredni proizvođač je prinuđen da više ulaže u osavremenjavanje svog poljoprivrednog gazdinstva i farmi radi usklađivanja sa međunarodnim standardima proizvodnje i poboljšanja zootehničkih i zoohigijenskih uslova držanja stoke na području Kantona Sarajevo, kao i radi bolje primjene agrotehničkih mjera u biljnoj proizvodnji.

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo treba kadrovski i materijalno-tehnički pojačati.

MINISTAR 1

Dr. Muharem Sabić

6 Popis tabela

Tabela br.1 Struktura zemljišnih površina Kantona Sarajevo.....	3
Tabela br. 2 Odluka o visini novčanih podsticaja i uslovima za ostvarivanje novčanih podsticaja.....	7
Tabela br. 3 Broj obrađenih predmeta u 2017.godini.....	13
Tabela br. 4 Opći pregled kretanja broja predmeta po proizvodnjama u 2017.godini.....	14
Tabela br.5 Novčani podsticaji po vidovima proizvodnje i za sve kategorije proizvođača.....	17
Tabela br. 6 Indikatori ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja prema kategorijama kandidata u 2017.god.....	20
Tabela br.7: Analiza utroška novčanih sredstava po općinama u KS.....	22
Tabela br. 8 Novčani podsticaji po vidovima poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2015 do 2017.god.....	27
Tabela br.9 Komparacija ostvarenih novčanih podsticaja u 2016 i 2017. godini (izraženo u jedinici mjere).....	29
Tabela br. 10 Ostvareno pravo novčani podsticaja u 2017.godini prema kategorijama kandidata....	33

7 Popis grafikona

Grafik br.1 Broj zaprimljenih zahtjeva u 2017.godini.....	14
Grafikon br.2 Procentualno novčano učešće u poljoprivrednim proizvodnjama.....	19
Grafikon br.3 Isplaćeni podsticaji prema kategoriji proizvođača u 2017.godini (izraženo u KM)....	22
Grafikon.br 4 Utrošak novčanih sredstava po općinama u 2017.godini (izraženo u KM).....	27
Grafikon br.5 Trend pada utrošenih novčanih sredstava.....	28
Grafikon br.7 Broj piladi u periodu od 2014. do 2017.godine.....	40
Grafikon br.8 Broj mliječnih krava u periodu od 2014. do 2017.godine.....	41
Grafikon br.9 Broj priplodnih junica u periodu od 2014 do 2017.godine.....	42
Grafikon br.10 Broj ovaca u periodu od 2014 do 2017.godine.....	43
Grafikon br.11 Površine zasijane ratarskim kulturama (izraženo u hektarima).....	45

- PODSTICAJI

= 12 MJESE!

① 15/13

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XVII – Broj 1

Ponedjeljak, 9. januar 2012. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona

Na osnovu člana 18. stav 1. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i u skladu sa članom 28. stav 4. Zakona o poljoprivredi ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 88/07 i 4/10) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 09.01.2012. godine, donijela je

ZAKON

O NOVČANIM PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) izvori i visina novčanih sredstava, mjere novčanih podsticaja u poljoprivredi, modeli podsticaja, opšti uslovi za ostvarenje novčanih podsticaja, korisnici novčanih podsticaja, postupak ostvarenja novčanih podsticaja, izvještavanje o realizovanim novčanim podsticajima, nadzor nad provođenjem ovog zakona, kaznene odredbe, kao i druga pitanja u vezi sa novčanim podsticajima na području Kantona.

Član 2.

(Svrha zakona)

Svrha donošenja ovog zakona je provođenje harmonizacije mjera novčanih podsticaja sigurnosti i kontinuiteta novčanih podsticaja sa ciljem stvaranja i podsticanja poljoprivredne proizvodnje do nivoa samoodrživosti i profitabilnosti u formi tržišno orijentiranih robnih poljoprivrednih proizvođača, podsticanje tehničko-tehnološkog i organizacionog unapređenja sektora poljoprivrede, osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednog proizvođača.

Član 3.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog Zakona, pojedini izrazi imaju slijedeće značenje:

- a) "Poljoprivredna djelatnost" podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i animalnu proizvodnju i sa njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u Bosni i Hercegovini.

- b) "Poljoprivredno gazdinstvo" podrazumijeva proizvodnu jedinicu ili grupu jedinica koje čine proizvodnu cjelinu i sa tehničkog i privrednog gledišta, koje se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; gazdinstvo se može baviti i drugim djelatnostima (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima. Poljoprivredno gazdinstvo može djelovati kao privredno društvo, obrt ili zadruga ako je registrovano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, te kao porodično poljoprivredno gazdinstvo.

- c) "Porodično poljoprivredno gazdinstvo" je samostalna privredna i socijalna jedinica zasnovana na vlasništvu i/ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju porodice u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

- d) "Nosilac poljoprivrednog gazdinstva" podrazumijeva fizičko ili pravno lice, ili grupu fizičkih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni članovi prema zakonima u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, a čije se gazdinstvo nalazi na teritoriji Kantona, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i koji je u Registru poljoprivrednih gazdinstava upisan kao nosilac gazdinstva. Vlasnik obrta registrovanog za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je ujedno i nosilac poljoprivrednog gazdinstva. Ovlašteni zastupnik privrednog društva ili zadruge registrovane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je nosilac poljoprivrednog gazdinstva.

- e) "Kandidat" podrazumijeva poljoprivrednog proizvođača registrovanog za obavljanje poljoprivredne proizvodnje: pravno lice (registrovano po Zakonu o privrednim društvima i Opštem zakonu o zadrugama), fizičko lice (registrovano po Zakonu o obrtu) i neregistrovano fizičko lice koje se bavi poljoprivredom, a koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata na području Kantona.

II. IZVORI NOVČANIH SREDSTAVA

Član 4.

(Izvori novčanih sredstava)

Sredstva za realizaciju novčanih podsticaja iz člana 1. ovog zakona obezbjeđuju se u Budžetu Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: budžet) za svaku kalendarsku godinu i iz drugih izvora.

- (4) Kandidat u toku jedne kalendarske godine ima pravo podnijeti zahtjev za ostvarenje novčanog podsticaja za kupovinu jedne vrste mehanizovanog sredstva priključaka i opreme.
- (5) Kandidat ima pravo podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj za nabavku mehanizacije nakon isteka roka od pet godina od dana ranije ostvarenog novčanog podsticaja, a opreme nakon pet godina od dana ranije ostvarenog prava na isti novčani podsticaj.

Član 28.
(Donacije)

Kandidat koji je mehanizaciju ili opremu dobio po osnovu donacije nema pravo na ostvarenje novčanog podsticaja za nabavku te mehanizacije i opreme iz člana 14. stav (2) tački b), c), d) i e) ovog zakona.

Član 29.
(Zapisnik)

- (1) Za svaki blagovremen i potpun zahtjev službenici Ministarstva, Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove (u daljem tekstu: Odjeljenje) dužni su na licu mjesta utvrditi i zapisnički konstatovati činjenično stanje (obim proizvodnje, provedene agro-tehničke mjere, stanje usjeva sa očekivanim prinosima, zasnovanu i realizovanu proizvodnju, vrijeme započinjanja gradnje objekta sa stepenom izgrađenosti grubih građevinskih radova i sl.).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana službenici Odjeljenja mogu izaći na teren ako nije dostavljena potpuna dokumentacija uz zahtjev i na licu mjesta kandidata obavijestiti koju je dokumentaciju dužan dostaviti i u kom roku, te zapisnički konstatovati utvrđeno činjenično stanje i obavezu dostavljanja dokumentacije.

Član 30.
(Provjera)

Službenici Odjeljenja mogu za svaki podnešen zahtjev za ostvarenje prava za novčani podsticaj i nakon zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja izaći na lice mjesta i izvršiti provjeru, te zapisnički konstatovati zatečeno činjenično stanje.

Član 31.
(Postupak donošenja rješenja)

- (1) Nakon provedenog postupka utvrđivanja ispunjavanja opštih i posebnih uslova i zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja na licu mjesta Ministarstvo putem Odjeljenja donosi rješenje o ostvarenju prava na novčani podsticaj za kandidata koji ispunio uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Za kandidata koji ne ispunio opšte i posebne uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje kojim se zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj odbija kao neosnovan.
- (3) Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje o odbacivanju zahtjeva za ostvarenje prava na novčani podsticaj za kandidata čiji zahtjev bude neblagovremen i nepotpun.

Član 32.
(Žalba)

Rješenje iz člana 31. ovog zakona konačno je u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu.

Član 33.
(Nalog za isplatu)

Za kandidata za kojeg se utvrdi da ispunjava opšte i posebne uslove za ostvarenje prava na novčani podsticaj Ministarstvo će rješenje iz člana 31. stav (1) ovog zakona sa nalogom za isplatu

novčanih sredstava dostaviti Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.

VIII. IZVJEŠTAVANJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 34.
(Izveštavanje)

- (1) Ministarstvo je obavezno Vladi dostaviti izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini najkasnije do 30. aprila tekuće godine.
- (2) Vlada je obavezna da najkasnije do 30. juna tekuće godine dostavi Skupštini Kantona Sarajevo informaciju o realizaciji novčanih sredstava za novčane podsticaje za prethodnu godinu.

Član 35.
(Čuvanje dokumentacije)

- (1) Odjeljenje je dužno čuvati pet godina, od dana pravosnažnosti rješenja, sve predmete sa kompletnom dokumentacijom.
- (2) Kandidat je dužan čuvati dokumentaciju na osnovu koje je ostvario pravo na novčani podsticaj pet godina, računajući od dana uplate novčanih sredstava na račun kandidata.

IX. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 36.
(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti.

Član 37.
(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni poljoprivredni inspektor (u daljem tekstu: poljoprivredni inspektor).

Član 38.
(Predmet inspeksijskog nadzora)

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor u toku vršenja inspeksijskog nadzora, utvrdi da su povrijeđene odredbe ovog zakona ili provedbenih propisa donesenih na osnovu ovog zakona rješenjem nalaže da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci otklone odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja.
- (2) U obavljanju inspeksijskog nadzora poljoprivredni inspektor može privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, te zadržati iste do okončanja prekršajnog odnosno sudskog postupka.
- (3) O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stava (2) ovog člana poljoprivredni inspektor obavezno izdaje potvrdu.

Član 39.
(Istinито prikazivanje proizvodnje)

- (1) Ukoliko se utvrdi da su sredstva ostvarena na ime novčanih podsticaja utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona utrošena nenamjenski ili su ostvarena na osnovu lažno prikazanih činjenica ili predočene lažne dokumentacije, kandidat je dužan vratiti novčana sredstva, zajedno sa zakonom propisanim zateznom kamatom, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rješenja.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, kandidat može podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj iz poglavlja III. i IV. ovog zakona i ostvariti pravo na novčani podsticaj, ukoliko je ispunio sve uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, nakon tri godine od dana povrata novčanih sredstava naloženih rješenjem.